

ГРОМИК Владислав., здобувач вищої освіти II курсу ОС «магістр» спеціальності «Ветеринарна медицина»
Науковий керівник – **ЛІЩУК Світлана**, канд. с.-г. наук, асистент
Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»
м. Кам'янець-Подільський, Україна

ІНТЕГРОВАНІЙ МОРФОЛОГІЧНИЙ ТА БІОХІМІЧНИЙ АНАЛІЗ КРОВІ У ДЕКОРАТИВНИХ ШИНШИЛ

Актуальність. Серед щоденної ветеринарної практики окреме місце займають дослідження, лікування та профілактика хвороб у дрібних тварин роду гризунів, зокрема шиншил [1]. Шиншили – це чутливі та вразливі тварини, які потребують особливої уваги та дбайливості. Забезпечення комфортних умов утримання цих гризунів в домашніх умовах є важливою складовою їх подальшого життя та розмноження. В сучасних умовах розвитку ветеринарної медицини більше уваги приділяється лабораторній діагностиці захворювань тварин. Зокрема, дослідження аналізу крові тварин. Цей процес дозволяє ветеринарним лікарям отримати важливу інформацію про фізіологічний стан організму тварини, включаючи рівень червоних та білих кров'яних клітин, кількість різних типів клітин, які вказують на ураження або запалення, а також рівень різних хімічних речовин, таких як ферменти, електроліти або гормони.

У літературі зустрічаються неповні та фрагментарні дані, що стосуються морфологічного та біохімічного складу крові шиншил [2].

Метою досліджень було вивчення морфологічних та біохімічних показників крові шиншил у нормі. Результати досліджень мають певне практичне значення, оскільки показники крові, що характеризують фізіологічну норму здорового організму, можуть бути використані для оцінки стану звірів, патогенезу захворювань, ефективності лікувальних та профілактичних заходів, повноцінності кормових раціонів та різноманітних добавок.

Дослідження виконувались на базі приватної лікарні ветеринарної медицини «VinVet» у м. Вінниця, Вінницької області та на кафедрі нормальної та патологічної морфології і фізіології факультету ветеринарної медицини і технологій у тваринництві Закладу вищої освіти «Подільський державний університет». Об'єктом дослідження були шиншили, які поступили в лікарню у 2021-2023 рр. Для постановки експерименту було відібрано 16 тварин, віком від 2 міс. до 4 років. Для дослідження проводили аналіз даних ветеринарної звітності, записів в журналі для реєстрації хворих тварин, а також відбирали проби крові.

Забір крові проводився натще з латеральної підшкірної вени передньої кінцівки. Біохімічні показники сироватки крові досліджували за допомогою автоматичного аналізатора «STAT FAX 1904+» (США). При морфологічному дослідженні крові визначали кількість еритроцитів та

лейкоцитів у камері Горяєва, гемоглобін – методом Салі, лейкограму – за Шиллінгом зі 100 клітин.

Лабораторна діагностика включала біохімічні дослідження крові; при цьому враховувалися такі важливі показники, як загальний білок, глюкоза, загальний білірубін, сечовина, сечова кислота, креатинін, холестерин, триглицериди; активність ферментів – аланінамінотрансферази (АлАт), аспартатамінотрансферази (АсАт), лужної фосфатази. При дослідженні крові особливо багато уваги приділяється ферментам крові. Походження ферментів крові є різним, тому їх активність – дуже чутливий та тонкий критерій патологічного стану організму.

Результати досліджень та їх обговорення. Аналізуючи отримані результати слід зазначити, що шиншили відрізняються від інших декоративних тварин-гризунів більш високим вмістом у крові еритроцитів (до 10,0 млн) та, у зв'язку із цим – вищим рівнем гемоглобіну (від 154 до 166 р%).

Високий вміст гемоглобіну та числа еритроцитів сприяє забезпеченню організму шиншил достатньою кількістю кисню. Також ці дрібні тварини відрізняються низьким вмістом у крові лейкоцитів – 5,6-6,0 тис., тоді як у щурів, до прикладу, цей показник становить 9,0 тис. Хоча і щури і шиншили відносяться до одного ряду гризунів. Лейкоформула має наступний склад: еозинофіли – 0-9%, за нашими даними 1,8%, нейтрофіли 9-78%, за результатами наших досліджень 37%, лімфоцити 19-98% та 52% відповідно, моноцити 0-6% та 0,5% відповідно.

Вміст загального білка у шиншил має нижчий рівень порівняно з таким показником у щурів; подібне відзначається і у вмісті загального білірубину. Зниження білкового показника, можливо пов'язано із недостатньою білковою годівлею, тобто частковою заміною білкового раціону харчування на вуглеводні корма. Натомість, рівень глюкози мав тенденцію до підвищення, що має місце при діабеті, гіперфункції кори надниркових залоз, а також при збільшенні частки вуглеводних кормів у загальному раціоні

Висновки і пропозиції. Результати наших досліджень підкреслюють важливість вивчення морфологічних та біохімічних показників крові у шиншил. Ці дані можуть бути корисними для ветеринарної медицини та галузей, пов'язаних із утриманням цих тварин, оскільки це дає можливість здійснити комплексну оцінку стану здоров'я дрібних декоративних тварин та прийняти належні рішення відносно забезпечення їх оптимального здоров'я та добробуту. Шиншили помітно відрізняються за морфологічним і біохімічним складом крові від інших представників виду гризунів. Високі результати вивчених показників можуть бути обумовлені високим м'язевим тонусом представників цього виду.

Література

1. Jimenez, J. The Extirpation and Current Status of Wild Chinchillas, *Chinchilla lanigera* and *C. brevicaudata*. *Biological Conservation*. 2018. 77:1-6.
2. Осташевський, В. І. Історичні етапи розвитку галузі шиншилівництва у світі. Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені СЗ Гжицького. 10.3-3 (38). 2015. С. 426-429.

УДК 636.22/28.09:[616.72-006:626.256]

ГРОМИК Владислав, здобувач вищої освіти II курсу магістратури спеціальність «Ветеринарна медицина»

Науковий керівник – **САВЧУК Любов**, канд. с.-г. наук, доцентка

Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»

м. Кам'янець-Подільський, Україна

ЛІКУВАЛЬНО-ПРОФІЛАКТИЧНІ ЗАХОДИ ПРИ СУБКЛІНІЧНОМУ МАСТИТІ У КОРІВ

Молочне скотарство – провідна галузь тваринництва, яка забезпечує населення держави цінним продуктом харчування – молоком. Головний шлях збільшення виробництва молока – ріст поголів'я корів і підвищення їх продуктивності. Однак успішному відтворенню стада та росту продуктивності скота заважають різні захворювання тварин.

Однією з найпоширеніших проблем молочного скотарства в галузі ветеринарної медицини є мастит корів. Захворювання реєструється у 3–50% тварин, з яких у 70% випадків дана патологія перебігає у субклінічній формі.

Дослідженнями вітчизняних та зарубіжних вчених встановлено, що це поліетіологічне захворювання. Причини його виникнення можуть бути зовнішні (неповноцінна годівля, недотримання належних умов утримання, параметрів мікроклімату, низький санітарний стан приміщень і тварин, мікробна забрудненість, порушення правил машинного доїння, запуску) та внутрішні (генетично зумовлені, зниження резистентності тканин молочної залози, патологія органів статеві системи та інших систем організму, авітамінози, мікроелементози, та інше).

Різна патологія молочної залози у корів призводить до передчасної їх вибраковки, як непридатних до подальшого використання. Середня тривалість використання високопродуктивних корів у господарствах у результаті перехворювання їх маститом, скорочується до 4,5–6,5 років. Значно підвищується відсоток вибраковки первісток. Цим наносяться великі економічні збитки тваринницьким господарствам і в цілому галузі молочного скотарства. Крім цього, субклінічний мастит довгий час залишається непомітним і молоко від хворих корів може потрапити в загальний надій, у результаті чого погіршуються технологічні властивості молока і знижується якість вироблених із нього молочних продуктів.

В процесі виконання роботи нами були проаналізовані відтворна здатність та молочна продуктивність корів; визначені показники і причини